

זה הדבר

زوهدبرك ZO HADEREKH

גליון 5, 3 בפברואר 2010

אתגרים ומשימות של קומוניסטים

מתוך דו"ח ועד המחוז לוועידת מחוז ת"א-יפו, שתיערך ב-6 בפברואר.

גם אופי כלל-ארצי. עצרות, הפגנות, מחאות ודיונים נערכים לרוב בתל-אביב ובמעורבות חברי מק"י במחוז. פעילות ופעילי המחוז מעורבים במספר רב של מערכות: מעמדיות, מוניציפליות, בתנועות השלום, בארגוני הנשים והלהט"ב, בקמפוסים ובאקדמיה, בתחומי התרבות והדיוור, במאבק באפליה ובגזענות, במאבקים לצדק חברתי וסביבתי.

אמנם תוצאות הבחירות לכנסת ה-18 (2009) עמדו בסימן של חיזוק הימין על מפלגותיו השונות, אך חד"ש הגדילה את מספר הקולות שקיבלה ב-30% לעומת 2006, ומספר חברי הכנסת בסייעתה גדל מ-3 ל-4. השוואת תוצאות הבחירות מלמדת, שחרף הירידה בשיעור המצביעים, קיבלה חד"ש ב-2009 בישובי מחוז ת"א-יפו 7,805 קולות, לעומת 3,762 קולות ב-2006 ו-3,847 קולות ב-2003.

מערכת הבחירות לרשויות המקומיות בסוף 2008, ובייחוד השתתפותה של הרשימה החדשה "עיר לכולנו" ומועמדותו של ח"כ דב חנין (חד"ש) לראשות העירייה בבחירות בת"א-יפו, מצביעות על כך, שמדיניות בריתות נכונה של המפלגה יכולה לשאת פירות גם בתנאים הנוכחיים של קיטוב פוליטי חריף. בכוחה של המפלגה, באמצעות קידום עמדות פוליטיות וחברתיות צודקות ופעילות ארגונית נכונה, להציב אלטרנטיבה ואף לזכות בתמיכה רחבה בעמדות אלה.

מדיניות ועד המחוז והסניפים היא להרבות באירועים הנערכים בשם המפלגה, וזאת מבלי לפגוע בפעילות בשם חד"ש ומסגרות משותפות אחרות. הודות לקו עקבי זה, אין אנו כבר נשאלים, כמו בעבר: "מה, מק"י עדיין קיימת?" מהם האתגרים העומדים עתה בפני חברי המחוז? לחזק את הסניפים, ועד לוועידת המחוז הבאה – להכפיל את מספר חברי המפלגה במחוז; להדק את הקשר עם מעמד העובדים ולצרף פעילי עובדים למפלגה; להרחיב את השפעת המפלגה ולחזק את החזיתות הפוליטיות בהן היא פועלת; ולהרחיב את הפעילות הרעיונית המחוזית באמצעות לימוד, מחקר ודיון ברוח המרקסיזם-לניניזם.

קומוניסטים, עלינו להיות הראשונים במאבק יהודי-ערבי משותף נגד הניצול הקפיטליסטי, לבלימת סכנת הפאשיזם ונגד האפליה על רקע לאומי, עדתי או מגדרי, למען שלום ישראלי-פלסטיני צודק ולהגנה על המרחב הדמוקרטי.

ועידת מחוז ת"א-יפו נערכת במצב פוליטי בינלאומי ומקומי שונה במידה רבה מהמצב ערב הוועידה הקודמת, שנערכה בקיץ של 2006. המדיניות הניאו-ליברלית עומדת עתה ביסוד המשבר הקפיטליסטי, שפרץ בארצות-הברית בקיץ 2007, והתגלגל כעבור שנה למשבר כלל-עולמי. למרות המשבר, ממשל אובאמה ממשיך לקדם את הקפיטליזם הניאו-ליברלי, תוך הזרמת הון, הנאמד בטריליוני דולר, למערכת הפיננסית ולתאגידים תעשייתיים גדולים.

גם בישראל, השקיע האוצר עד כה ב"קרנות מינוף", בניהול חברות פרטיות, כ-5 מיליארד שקל מכספי התקציב. אך אותו אוצר מתנגד נחרצות לפריסת רשת ביטחון לקרנות הפנסיה ולקופות הגמל שהופרטו. ממשלת נתניהו-ברק-ליברמן הימנית ממשיכה לשרת אותם אינטרסים מעמדיים של בעלי ההון במדיניות ההפרטה, האבטלה, האפליה הלאומית והקיצוצים בתקציבים החברתיים.

שתי המלחמות, שהתחוללו בין שתי ועידות המחוז - מלחמת לבנון השנייה ומלחמת עזה (מבצע "עופרת יצוקה" הרצחני), העידו על המשך מדיניות הכוח, התוקפנות והנצחת הכיבוש. לאחרונה שוב משמיעים אנשי השלטון בישראל איומי מלחמה – נגד לבנון ונגד איראן. פעילי מק"י וחד"ש במחוז ת"א-יפו נטלו חלק פעיל, וגם יוזם, בארגון ובהובלת ההתנגדות הציבורית למלחמות לבנון ועזה, ובמערכות להפסקת המצור על עזה ולהעמדה לדין של האחראים למלחמות אלה.

ממשלת נתניהו-ברק-ליברמן פועלת באופן שיטתי להחנקת המחאה הפוליטית והחברתית באמצעות שימוש במשטרה ובהעמדה לדין (כ-800 הועמדו לדין בעקבות ההפגנות נגד מלחמות לבנון ועזה, לרבות ח"כ מוחמד ברכה, יו"ר חד"ש). קואליציית נתניהו החריפה את המתקפה על המרחב הדמוקרטי בכלל, ואת ההתנכלויות לאוכלוסייה הערבית, בפרט. לאחרונה אנו עדים לגל של הריסות בתים של תושבים ערבים, לרבות בערים במחוז: לוד, יפו. נמשכת חקיקתם של חוקים אנטי-דמוקרטיים, כמו התיקון לחוק האזרחות.

מיקומו של המחוז במרכז הכלכלי-חברתי ומספר תושביו, מחייב ומאפשר לסניפי המחוז לנהל עשייה פוליטית הנושאת

בן העם הפלסטיני וזעקת קורבנות השואה

רשמים ולקחים בעקבות ביקור משלחת הכנסת במחנה הריכוז אושוויץ.

מאת מוחמד ברכה

ראש חד"ש שהתחנך במפלגה הקומוניסטית, עמדתי שם והרגשתי שיש לי הזכות המוסרית המיוחדת במינה לזעוק את זעקת הקורבנות שדיממו למוות על האדמה הארוורה הזאת. הכחשת השואה היא דבר בזוי ונחות, והיא מבטאת אך ורק ראש חולני, הממשיך באותו קו מחשבה, שהוביל לפשעים הנוראים. מכחישי השואה, גם אם הם מתעטפים לפעמים בתמיכה בעניין הפלסטיני, שולחים למעשה חץ רעיל ללב-לבה של השאיפה הפלסטינית הצודקת להקים מדינה בצד מדינת ישראל. לעומת זאת, אלה ההופכים את השואה למצרך לסחור בו, כדי לתת לגיטימציה למדיניות נפסדת, למעשה יוצרים זילות של השואה ושל משמעותה העמוקה בתודעה האנושית. קברניטי ישראל והתנועה הציונית חוטאים בחטא הזה, כפי שעשה הנשיא פרס בנאומו בגרמניה.

מביקורי באושוויץ אני חוזר מחוזק יותר להמשיך במאבק שלנו, יהודים וערבים, במסגרת מפלגתי הקומוניסטית וחד"ש וגם מחוצה להן, למען מיגור הגזענות והשגת שלום הוגן, שיאפשר לשני העמים לחיות כאן כבני אדם ובכבוד הדדי.

ח"כ מוחמד ברכה הוא יו"ר חד"ש

מכתב למערכת

גזירות קולוניאליות

בתגובה למאמרו המעניין והחשוב של עופר כסיף ("בלבול מושגי ונזקיו הפוליטיים", "זו הדרך", 27.1), אני מבקש לחלוק על קביעתו, שהמציאות בתחומי מדינת ישראל אינה קולוניאלית.

ראשי התנועה הציונית ובהמשך – מנהיגי הממסד הישראלי, פעלו באופן מלא בשירות האימפריאליזם, ולפי זה נקבע יחס העוין לפלסטינים. לאחר שעצרת האו"ם החליטה על כינון שתי מדינות לשני העמים ומדינת ישראל קמה – ניהלו ראשי הממסד הישראלי מסע של הרס מאות כפרים וגירוש תושביהם. במקביל, הטילה המדינה ממשל צבאי על היישובים הערביים, וקיימה מערכת של דיכוי קולוניאלי.

אמנם במסגרת התנועה הציונית היו חוגים ומפלגות שלא השלימו עם עובדה זו ורצו בכנות להשיג שוויון זכויות ולבטל את הדיכוי הקולוניאלי, אבל הם לא הצליחו בכך.

המצב היום חמור ביותר: הנהגות מפלגות הימין, לרבות "ישראל ביתנו" הפאשיסטית, החברות בקואליציה, פועלות להנחתת גזירות על הפלסטינים בשטחים הכבושים ועל הערבים אזרחי ישראל. גזירות אלה כוללות בניית התנחלויות, הריסת בתים, מחסומים, בניית גדר הפרדה, נישול מהקרע. זו מדיניות קולוניאלית אכזרית, החותרת לגרש את הפלסטינים ממולדתם.

על רקע זה, נודעת חשיבות רבה לפעילות של ארגוני השלום, המתנגדים לדיכוי ולגירוש, והמקדמים שיתוף פעולה דמוקרטי יהודי-ערבי נגד הקולוניאליזם ופשעיו.

עוזי בורשטיין, תל-אביב

לעולם לא אשכח את ערימות הנעליים של הניספים, שראיתי בצריפים של אושוויץ-בירקנאו, במיוחד לא את נעלי התינוקות והילדים. כל אחת מהנעליים הייתה פעם לרגלו של ילד קטן. כל נעל כזו נשגבת יותר מאשר כל אותם פושעים ושולחיהם.

הניצולים, שכמה מהם אני מכיר באופן אישי, הם הילדים של התקופה הזאת. ילדים לא שייכים לשום לאום. הילדים כולם, בכל מקום ובכל עת, שייכים ללאום של התום והטהרה המוחלט. עמדתי באושוויץ-בירקנאו מול חלון הראווה של הזוועה הנאצית, שמאחוריו נערמו ערימות הנעליים הקטנות, ותהיתי, לאילו תהומות יכול להידרדר האדם. אבל הבנתי שבמקומות האלה, באושוויץ וגם בבירקנאו, נפגשו כמה תכונות של בני אדם: הנבזות והנפשעות, המצוקה, האומללות וחוסר האונים, וגם האצילות והגבורה.

הנבזות והנפשעות הם של הרוצחים, של החיה הנאצית, שטבחה 50 מיליון בני אדם, שישה מיליון מהם יהודים. האומללות וחוסר האונים הם של הקורבנות, שעוד התעקשו לחלום את חלום החירות והחיים. והאצילות והגבורה הם של הלוחמים - הפרטיזנים והמשחררים, ובראשם הצבא האדום הסובייטי, שהדבירו את החיה הנאצית.

אדם אינו צריך לבחור בין תכונות אלה. אדם אינו צריך ואינו יכול לבחור להיות פושע או אומלל. אבל אם יש פושע ואם יש אומללות בעולמנו - חובתו של האדם להיות אציל ולוחם חופשי. המסר הזה הדהד בראשי עוד לפני שנסעתי לפולין. אבל לאחר מכן הוא קיבל משמעות אחרת, אקוטית יותר ולוחצת יותר. לעמוד במחנות ההשמדה ולמשש את הזוועה כמו עינייך ובמו ידייך, זה לא דומה לכל מה שקראתי ולא לכל מה ששמעתי. המחנות שראיתי והתחושות שחווייתי יישארו אצלי צרובים גם בתודעה וגם במאבק הפוליטי.

אני מעודד מאוד מההתייחסות של האוכלוסייה הערבית בישראל לנסיעתי לאושוויץ. רובה הגדול, גם חברי כנסת ואישי ציבור וגם האוכלוסייה עצמה תמכו בצעד שלי. היו גם אנשים שביקרו בהגינות את החלטתי, ואני מכבד את הביקורת הזאת. אך מיעוט קטן הטיחו בי האשמות קולניות תוך סילוף דברים שאמרתי למטרות פוליטיות נמוכות. אם יש משהו, שמעודד אותי בתגובות שקיבלתי מהציבור היהודי והערבי כאחד, זה שהרוב תמך בנסיעתי, ורק מיעוט קטן ביקר אותי בבוטות ובחוסר הגינות. למיעוט זה אני לא רוחש שום כבוד.

שואלים אותי תדיר על אנלוגיות היסטוריות. אך אנלוגיות כאלה אינן מועילות ואינן נחוצות. הפשעים של הנאצים כלפי האנושות - אין דומה להן בהיסטוריה החדשה. בכל מקרה, לרצוח זה פשע. אחרי הרצח הראשון כל אדם נוסף הוא עוד מספר ליד הפשע הקודם. לכן לא צריך להקל ראש לא בפשעים גדולים ולא בפשעים קטנים.

כשעמדתי במחנה אושוויץ עמדתי זקוף במלוא קומתי. אני מוחמד ברכה, בן העם הפלסטיני, אזרח מדינת ישראל, יושב

מכה אנושה לשוויון בפני החוק

מתוך נאום של ח"כ דב חנין (חד"ש) בדיון על הצעת החוק להפסקת ההליכים ומחיקת הרישומים למתפרעים נגד ההינתקות.

תושבים – המשטרה אינה חוקרת, ואם היא חוקרת – אין כתב אישום, ואם יש כתב אישום, הוא אינו מגיע לבית המשפט, ואם הוא מגיע לבית המשפט, הוא מסתיים בדרך כלל בכלום.

באוקטובר 2000, כאשר במחאה על הירי בפלסטינים בשטחים, אזרחים ערבים הפגינו וחסמו כבישים בישראל – ירו בהם השוטרים באש חיה ובקליעי גומי והרגו 13 צעירים. ואשר למאות שנעצרו בהפגנות נגד מלחמת לבנון השנייה ונגד מלחמת עזה והועמדו לדין – איש מהם לא זכה בחנינה. השתתפתי בהפגנות נגד גדר ההפרדה ונגד גזילת הקרקעות, הנערכות מדי שבוע ליד הכפרים בלעין ונעלין. אלה הפגנות בלתי-אלימות משותפות של ישראלים ופלסטינים. אך בכל שבוע המשטרה והצבא נוקטים באלימות ויורים רימוני גז מדמיע, קליעי גומי וגם אש חיה.

חוק החנינה למתנגדי ההינתקות, מצד אחד, והמצב בשטח, מצד שני, חושפים את הנורמות המעוותות של השלטון ושל הרוב הימני בכנסת: חוסר סובלנות מוחלט לאלה הנאבקים למען זכויות האדם והאזרח, נגד הכיבוש ולמען השלום, ולעומת זאת – חיבוק אוהד למתפרעים, המתנגדים לנסיגה מהשטחים והפורעים בפלסטינים.

דיבורים נבובים על דמוקרטיה

החוק בדבר חנינה למתפרעים במהלך ההתנגדות להינתקות הוא בעצם עיגון בחוק של העדפה פוליטית ומשפטית לאנשי הימין – הדגיש ח"כ עפא אגבריה (חד"ש) בדיון על הצעת החוק בקריאה שנייה ושלישית (25.1).

מהחוק הזה נודף ריח של אפליה גזענית ביחס לאזרחים הערבים, המתנגדים להריסת בתיהם, או לפלסטינים בשטחים הכבושים, המתנגדים לנישולם מאדמתם ולגדר ההפרדה.

חוק החנינה הזה הוא המשך לפער התהומי בין היחס העדין, שמגלים השוטרים, כאשר חרדים בירושלים חוסמים כבישים, לבין האלימות הבוטה, לרבות ירי, שמפעילים השוטרים, כאשר מדובר במחאה של תושבים ערבים על הריסת בתיים.

ח"כ אגבריה הוסיף, כי בביתו שמור אוסף של מאות קליעי גומי ופלסטיק, אותם חילץ מגופם של צעירים ערבים בעירו אום אל-פחם. אותם צעירים נורו בידי שוטרים במהלך אירועי אוקטובר 2000. לפחות שניים מאלה שנפגעו מקליעי פלסטיק מתו מפצעיהם.

חוק החנינה חושף, כמה נבובים הדיבורים על ישראל כמדינה דמוקרטית, כמבצר הדמוקרטיה במזרח-התיכון. זה חוק אנטי-דמוקרטי, אשר יחזק את ביטחונם העצמי של המתנחלים ושל הגזענים, הדוגלים במשטר אפרטהייד. לכן החוק הזה פוגע בכל האזרחים בישראל, ערבים כיהודים, ואין לו מקום בספר החוקים.

הכנסת אישרה ב-26.1 את הצעת החוק בדבר הפסקת ההליכים המשפטיים ומחיקת האישומים הפליליים של מתנגדי ההינתקות מהרצועה, שהועמדו לדין על התפרעות ואלימות נגד שוטרים. בנמקו את הסתייגותו להצעת החוק הזאת, אמר ח"כ דב חנין, בין השאר:

הדיון על הצעת החוק הזאת הוא חשוב ועקרוני, שכן מדובר בחוק הפוטר מעונש ואפילו מרישום פלילי רק את אותם פעילי ימין, שעברו עבירות במסגרת התנגדותם הפעילה לביצוע תוכנית ההינתקות, ולא כל מי שהועמד לדין בשל התנגדות מטעמים פוליטיים או מטעמי מצפון.

עמדה מצפונית והתנגדות עקרונית, המובילות לאי-ביצוע חוק ראוי שתהיה אלמנט מקל, ואפילו אלמנט פוטר מענישה. אני בהחלט מאלה התומכים בזכות העקרונית לסרב מטעמי מצפון. סירוב מצפוני הוא עניין בעל משמעות גדולה מאוד לכל חברה.

אומרים, שסירוב מצפוני מאיים על יכולת החברה להתקיים. אני דוחה טענה זאת. אני מכיר חברות שהגיעו למקום גרוע, לפאשיזם, בגלל ציות לא-מצפוני לחוק. הסירוב המצפוני הוא תמרור אזהרה, קריאה של המיעוט בפני הרוב, ויש מקום להתחשב בו. הסירוב המצפוני מהווה קול קורא גם למערכת המשפט: עד כאן, ולא מעבר לזה. לכן יש בהחלט מקום להתחשב במניעים מצפוניים, עקרוניים ופוליטיים.

אולם הצעת החוק אינה מכירה בסירוב מצפוני באשר הוא, אלא פוטר מעונש ומרישום פלילי רק את המתנחלים ותומכיהם, מתנגדי ההינתקות שהועמדו לדין והורשעו. פירוש הדבר, שזו הצעת חוק המתייחסת באופן אוהד רק לעבריינות מטעמי מצפון הבאה מהצד הימני של המפה הפוליטית.

הרי בכל יום מתרחשים עימותים קשים בין כוחות שבאים להרוס בתים של משפחות ערביות, לבין בני המשפחות. אך אלה שהועמדו לדין על התנגדותם להריסת בתים – מעולם לא זכו בחוק שיעניק להם חנינה. הרי אם בכלל רוצים להגן ולהקל על אזרח, מן הראוי שזה ייעשה קודם כל לגבי אזרחים החיים במדינתם. לכן החוק המוצע סותר כל כיוון עקרוני, מוסרי או משפטי.

בשבועות האחרונים מתקיימות מדי יום שישי הפגנות ועצרות בשכונת שייח' ג'ראח, בהשתתפות אנשי מצפון ישראלים ופלסטינים וגם בינלאומים. המשטרה גם אינה נותנת רישיון להפגנה שקטה ומסודרת, וגם מפזרת בכוח את ההתכנסות. גם המשטרה יודעת, כי התכנסות, שאין בה צעידה ולא נישאים בה נאומים, אינה זקוקה כלל לרישיון. ובכל זאת נעצרים עשרות ומוגשים נגדם כתבי אישום על כביכול "תקיפת שוטרים".

לעומת זאת, כאשר מדובר במתנחלים המתפרעים בכפרים פלסטיניים, מציתים מכוניות, שוברים שמשות ופוצעים

דיוני הפורום החברתי העולמי: בין הפוליטי לחברתי

בשתי ערים כברזיל - פורטו אלגרה וסלכדור - נערכו בימים 24-28 בינואר הדיונים של הפורום החברתי העולמי, שהוא כינוס האנטי-גלובליזציה הגדול בעולם. הכינוס העולמי הוקדש הפעם להשלכות החברתיות והסביבתיות של המשבר העולמי. רבבות הגיעו למפגש הגדול בעולם למאבק בגלובליזציה הקפיטליסטית: פעילים באיגודים מקצועיים, בארגוני נשים וסביבה, בארגוני איכרים וסטודנטים ועוד.

בעיר סלכדור במחוז באיה, התקיים כינוס של נציגי מפלגות, שזימנה מפלגת העובדים השלטת כברזיל. עד עתה המפלגות השתתפו בכינוסי הפורום החברתי, אך במעמד נחות לעומת תנועות חברתיות. כעת ישנו פורום החברתי רוב להעניק למפלגות, לרוב מפלגות שמאל, מעמד שווה.

נשיא ברזיל, **לואיס אינאסיו "לולה" דה סילבה**, מנהיג מפלגת העובדים, נשא דברים בפני 20 אלף ממשתתפי הפורום. הייתה זו הפעם האחרונה בה הוא משתתף בפורום כנשיא ברזיל, שכן לאחר שתי קדנציות בנשיאות, עליו לפרוש מהתפקיד. הוא הבטיח לשוב בשנה הבאה "כאיש ועד עובדים. כי צמחתי כאיש ועד, וכל חיי אשאר חבר ועד עובדים". בדבריו הדגיש "לולה", כי "המערכת הפיננסית הבינלאומית, שהציגה את עצמה כמופת של יעילות ויצירתיות, היא-היא האחראית למשבר הכלכלי הקשה בעשורים האחרונים".

האסון שפקד את האיטי והכיבוש הצבאי של האי בידי כוחות ארה"ב היו הרקע לכל הדיונים בפורום, חרף העובדה שהנושא לא עמד, פורמלית, על סדר היום. על כך אמר נשיא ברזיל: "העם בהאיטי זקוק לרופאים ואינו זקוק לחיילים. מעצמות המערב נושאות באחריות לאסון החברתי בהאיטי".

שיקו ויטאקר, אחד ממייסדי הפורום העולמי, אמר בריאיון: "הצלחנו לערוך אירועי מחאה כלל-עולמיים. הבולטים בהם - ההפגנות ברחבי העולם נגד מלחמת עיראק ב-2003, שלפי הערכות הוציאו לרחובות הערים כ-15 מיליון מפגינים. ב-2004 התקיים הפורום העולמי לראשונה מחוץ לברזיל, במומבאי שבהודו, בהצלחה גדולה, בייחוד הודות להשתתפות של תנועות חברתיות ואיגודים מקצועיים מקומיים. ב-2006 התקיימו שלושה מפגשים כמעט במקביל, באסיה, באפריקה ובאמריקה הלטינית".

אחת מפעילות הפורום המרכזיות, **אסתר ביבאס** מספרד, סיכמה את הדיונים בהדגישה: "השגרה יכולה להפוך אחד האויבים המרכזיים של הפורום. שגרה של דיונים, שגרה של עשייה, שגרה של התכנסויות. גם תהליך ה'אנג'ו.איזציה' - הפיכת הפורום לארגון לא ממשלתי ענק וללא מימד פוליטי ברור ומחייב, מאיים על קיומו ומכרסם ללא הרף. לדעתי, יש לחזק את הקשר בין הפוליטי לחברתי ובין התנועות החברתיות לתנועות פוליטיות". לדברי ביבאס, בעקבות ההתכנסות שנערכה השנה בפורטו אלגרה, יש לפתוח דיון פנימי סביב כמה שאלות: "מהו הקשר בין המפלגות האנטי-קפיטליסטיות לבין התנועות החברתיות? איך לחזק את הקשר בין הפורום החברתי לבין ממשלות מתקדמות - כגון ממשלותיהם של הוגו צ'אבס בוונצואלה, רפאל קוראה באקואדור ואוו מוראלס בבוליביה? איך להתייחס לקריאתו של הוגו צ'אבס להקים את האינטרנציונל

החמישי, שיאגד את כל המפלגות והתנועות הנאבקות בקפיטליזם והדוגלות בסוציאליזם?"

ביבאס הדגישה בסיכום, שכתבה בעקבות המפגש בפורטו אלגרה בשבוע שעבר: "מול המשבר הקפיטליסטי, הפוליטי והחברתי, מול משברי הסביבה והמזון שאין להם תקדים בעשורים האחרונים, שאלות אלה קיבלו מישנה תוקף. הגיעה העת לאמץ את דבריה של הסופרת היהודית ארונדהטי רוי, שאמרה בדיוני הפורום החברתי שנערכו במומבאי בשנה שעברה: "יש להתרכז במטרות אמיתיות ולהכות בהן במלוא הכוח".

אפרים דויד

רדיפת מהגרי עבודה ופליטים מדיניות ממשלתית

הודעת ראש הממשלה בדבר מדיניות חדשה כלפי מהגרי עבודה ופליטים רוויה מסרים דמגוגיים ומסוכנים – הדגיש ח"כ **דב חנין** בדיון בכנסת (28.1). חנין הוסיף, כי הממשלה נוהגת בצביעות: היא נותנת התרים להבאת עובדים מארצות שונות, ואחר-כך מכריזה על מדיניות לגירושם מהארץ. מדיניות צבועה זו מעשירה את החברות, המביאות את העובדים לארץ תמורת דמי תיווך גבוהים של אלפי דולרים. בהתייחסו להעסקתם של עובדים שאין להם אשרת עבודה, או שעזבו את המעביד מסיבות שונות, הציע חנין, לאפשר לעובדים אלה, במשך פרק זמן מסוים, לקבל עבודה בתחומים שהממשלה מגדירה כחיוניים מבחינת העובדים הזרים – סיעוד, חקלאות ובנייה.

בית המחוקקים

מסירת מידע להורה

הכנסת אישרה בקריאה ראשונה (26.1) את הצעת החוק שיזם ח"כ דב חנין (חד"ש), ואשר מטרתה לאפשר להורים לקטינים, החיים בנפרד, ואשר הקטיץ אינם חי עמם, לקבל מידע על הבן או הבת מגופים, המחויבים למסור מידע לפי דין: גני ילדים ובתי ספר, בנקים, המוסד לביטוח לאומי, רשויות מקומיות ומוסדות רפואיים.

שירותי בריאות לתלמיד

ב-28.1 העלה ח"כ דב חנין בקריאה טרומית את הצעת החוק שיזם, ושמתרתה – להחזיר את מתן שירותי הבריאות המונעת, לרבות טיפות חלב ושירותי בריאות לתלמיד, למשרד הבריאות. בשנים האחרונות בוצעה הפרטה של שירותים אלה, ודו"ח מבקר המדינה קבע, כי כתוצאה מכך נפגעו היקפם ואיכותם. התשובה וההצבעה על הצעת החוק יתקיימו במועד אחר.

הכרה במכללת אריאל

"אוניברסיטה" – צעד של סיפוח

הצעד של הממשל הצבאי בגדה, שהעניק למכללת אריאל הכרה כ"אוניברסיטה", הוא החלטה פוליטית, ולא אישור אקדמי – הדגיש ח"כ **חנא סוייד** (חד"ש) בדיון בכנסת (28.1). סוייד ציין, כי יו"ר ועד ראשי האוניברסיטאות וראשי אוניברסיטאות יצאו חוצץ נגד צעד זה.

האישור שנתן המושל הצבאי, באישור שר הביטחון ברק, משמעותו – צעד בוטה של סיפוח והתגרות בדעת הקהל הבינלאומית. החלטה זו הזרימה זיהום בתמהיל גבוה למערכת האקדמית בישראל – סיכס סוייד.

השבוי מחירבת אל-כנסת

שורת המתלבטים: מיזהר סמילנסקי ועד דניאל בן-סימון ואופיר פינס.

מאת דן אלמגור

בורות, אדישות תועלתית וסתם אנוכיות ללא בושה – ולהמיר אמת אחת גדולה במנוד כתף חכמני של בעל עבירה ותיק.

וכך זה אירע, כשיצאנו אותו בוקר חורף צח והדור, ששים אלי דרך – רחוצים, שבעים ולבושים היטב... באותה קלות ובאותו אפס יד צמח לו הפטפוט.. יבושת שבלב. כל כך היינו יודעים ידוע היטב מה יאמר מי, ומי יאמר מה, וגם כיצד יעווה שפתיו כשיאמר מה שיאמר. ואפילו כיצד הוא נוהג להחריש, כל אחד מאתנו.

פתאום נהיה מוכן שאצלנו זה אבוד. אנחנו לא נצלח עוד למה שהיה פעם... ושתיקה שהייתה אז, שתיקה אחרת הייתה, שתיקה שמא יבוא הקול ויסגיר.. שתיקה מבישה ונכלמת שלפני פעולה, ואמצאות פעוטות ונפתלות כדי להכחישה.

"איך אוכל? אני שליח ולא עוד. מה אשמתי אני? מאימתי אחראי אני לקשיחות לבם של אחרים?"

חדל. זו התחמקות בזויה. כך חומק כל בן בליעל מהכרעה ומסתתר מאחורי 'אין ברירה' מזוהם מרוב שגרה. היכן רגש כבודך. היכן 'עצמאות המחשבה' המהוללת. היכן החופש, הידד החופש, אהבת החירות... אדרבא, הייה מוכן לתת את הדין על 'פשע' זה. כבוד הוא. כל דבריך, כל מחאותיך, כל מרייך על קטנות ועל דיכוי ועל דרכים פורצות אל אמת, אל שחרור, היכן הדברים הללו: היום יום פרעון, יום תשלום, ושלם, שלם בני. בידך הוא!

כבר ברור שכלום לא יהיה".

הדין

מעני הצטמקו משום מה. הרגשתי איך אני חס על עצמי ועל הנסיגות המזומנים לי. איני יודע מה הרגישו האחרים. משאלתי הכמוסה ופורצת לקום ולהסתלק מכאן מהר, בטרם יתחיל הדבר ויתגשם בפועל. שכן אם מוכרחים לעסוק בזה, יעסקו נא האחרים בזה. ואם חייבים להזדהם, יגאלו נא אחרים את יריהם – אני איני יכול. אבל מיד פתח קול שני בתוכי ושר לו ככה: נפש יפה, נפש יפה... והייתי עוין את כל כולה של הוויית.

"אתה יפה נפש תהדהד, תתלהב, תתחרט ותחשוב. גם אחר כך תצלול בים של מחשבות הוי למה לא עשיתי... עשה, עשה. והפעם, עמוד בניסיון. צא והילחם... חובתך היא ותעשינה, לצאת מן החזירויות של השגרה.

דברים יפים. אפילו לא פחדנות. גרוע מזה שותף לחטא. אתה מסתתר מאחורי צחנת 'מה לעשות'. פקודה. בעוד שהפעם יש ברירה והיא ברשותך: הנה זה עתה בידך: הברירה שלך!... היה אדם!

הסיום:

שחרר.

היה אדם.

שחרר!

כבר ברור שכלום לא יהיה. עורבא פרח. ברור שתחמוק. תעלים עיניים. ברור שהכל אבוד. חבל עליך, שבוי, לא יעמוד בו כוח לעשות".

החיפוש במפלגת העבודה המתפוררת אחרי 'הקול השביעי', להטוטיו של ח"כ דניאל בן-סימון ופרישתו של ח"כ אופיר פינס - הזכירו לי את ההצבעה על ארבע ההצעות לביטול הממשל הצבאי, שהתקיימה בכנסת בפברואר 1963, לבקשת סיעות מק"י, מפ"ם, אחדות-העבודה פועלי-ציון ותנועת החירות. ההצעות נפלו אז על חודו של קול.

הסופר יזהר סמילנסקי (ס. יזהר), חבר כנסת מטעם מפא"י, היה יכול להביא בהצבעתו לביטול הממשל הצבאי 4 שנים לפני שבוטל בפועל. אבל הוא הצביע נגד ההצעות, וקולו הכריע את הכף לטובת הממשלה.

שני סיפוריו של ס. יזהר - 'סיפור חירבת חיזעה' ו'השבוי' שיצאו לאור בנובמבר 1948, הממו אותי ועיצבו במידה רבה את השקפת עולמי כילד. והנה, דווקא מעצב דמויות המתלבטים הידועות, שוודאי התחבט לא מעט, כיצד להצביע - הצביע, בסופם של לבטים, בעד המשך הממשל הצבאי, וחרץ בכך את דינם של מאות אלפי ערבים, אזרחי ישראל, לחיים במשטר של רישיונות והגבלות קשות.

באותם ימים הייתי סטודנט וכתבתי בקביעות טורים אקטואליים בדו-השבועון 'אתגר', שאותו ערך ילין-מור. אחרי הצבעתו המפתיעה של יזהר, כתבתי ל'אתגר' פארודיה ספרותית, שנדמה לי כי הייתה ראשונה מסוגה: מבלי להוסיף ולו מילה אחת משלי, ערכתי מונטאז' של משפטים משני הסיפורים, "השבוי" ו"סיפור חירבת חיזעה". בדרך זו תיארתי, בעצם, את חיבוטיו של חבר הכנסת סמילנסקי. הפארודיה - "ההצבעה על המימשל (סיפורו של חבר-כנסת)" הופיעה ב'אתגר' ב-7 במרס 1963. למחבר המדומיין קראתי, ולא במקרה, "ס. ניזהר". נדמה לי שהוא אקטואלי מאד גם היום.

הפארודיה מוקדשת לשניים ממנהיגי העבודה, הממשיכה של מפא"י, מפלגתו של סמילנסקי – דניאל בן-סימון ואופיר פינס. להלן הפארודיה בקיצורים קלים. הציטטות מ'השבוי' מופיעות במרכאות. כל האחרות – מ'סיפור חירבת חיזעה'.

ההצבעה על המימשל סיפורו של חבר כנסת

הקדמה

הננו גאים לפרסם לראשונה סיפור שנכתב על ידי חבר כנסת החפץ בעילום שמו, ונושאו: יום ההצבעה על הממשל הצבאי. בכשרון ובכנות רבה, פורש המחבר את מאורעות היום, לבטיו הפנימיים, הופעת ארבעת הח"כים הערבים וביניהם השבוי – ח"כ נחלה - וההצבעה הסופית. אין ספק שלפנינו מסמך אנושי אותנטי בעל עניין מיוחד במינו, המוכיח כי עדיין לא פסו אפילו במוסד המחוקק אנשים רגישים ובעלי מצפון!

בוקר ההצבעה

אכן, כל זה אירע עוד מכבר. אך מאז לא הרפה ממני... כמה נקל להיפתות. ללכת שולל גלוי עיניים, להצטרף מניה וביה אל זו עדת המשקרים הגדולה הכללית – העשויה

הפגנה בנצרת נגד רצח נשים

הטקסטיל "מוליתן" (נהריה) בתום ישיבת בית המשפט בחיפה, שדן בשבוע שעבר בעתיד המפעל. גונן, המלווה את מאבק העובדים להצלת המפעל, דרש מיו"ר ההסתדרות בגליל המערבי, אשר שמואלי, לפתוח את קרנות ההסתדרות, שהוקמו כדי לסייע למפעלים במצוקה, ולרכוש את המפעל, או להקים קואופרטיב בנייה העובדים.

חוג אחווה – חיפה

שד' בן-גוריון 39

ביום ד', 3 בפברואר, בשעה 20.00

שינוי האקלים ואנרגיה גרעינית

דיון בהשתתפות שרון דולב, מנהלת גרינפיס ישראל, פרופ' קלמן אלטמן, פיסיקאי

המפלגה הקומוניסטית הישראלית

ועידת מחוז ת"א-יפו

תקיים בשבת, 6 בפברואר, בשעה 10.00, באולם בית הידידות, אחד העם 70, ת"א.

על סדר היום: דברי פתיחה – עונוי כחיל,

דו"ח ועד המחוז – אפרים דויד, מזכיר המחוז,

ברכת הוועד המרכזי – מוחמד נפאע, מזכ"ל מק"י,

דיון, סיכום והחלטות,

בחירת מוסדות המחוז.

חברים המעוניינים לקבל את הדו"ח של ועד המחוז, שיצא

לקראת הוועידה, יפנו טלפוניית 050-5201416

מכללת הגדה השמאלית

בית הספר למרקסיזם

אחד העם 70, תל-אביב

סדרת קורסים בנושא:

התפתחות המחשבה

הסוציאליסטית המודרנית

תפיסת האדם של מרקס

מרצה: פרופ' צבי טאובר, ביום ה' 4.2, בשעה 19.00.

מבט מרקסיסטי על הכלכלה

מרצה: אשר פרוויליק

שלושה מפגשים בימי ג' 16.2, ו- 23.2 בשעה 19.00.

המקום: משרדי מק"י, ס 5 (במרתף), תל-אביב.

התשלום עבור הרצאה בודדת: 30 שקלים.

להרשמה: 052-3877433

Marx2010@hagada.org.il

ועדת המעקב העליונה של האוכלוסייה הערבית בישראל אימצה את היוזמה של ארגוני נשים ערביות, וקוראת בפעם הראשונה לערוך הפגנה נגד רצח נשים. ההפגנה תתקיים בשבת, 6 בפברואר, בשעות הצהריים בעיר נצרת. המפגינים יצעדו מאזור התעשייה של העיר אל כיכר המעיין.

ארגוני נשים ערביות מוקיעים את התופעה המחריפה של רצח נשים בידי בני משפחה. לפי המידע שמסרו הארגונים, בשנים האחרונות נרצחו 116 נשים, ובהן צעירות שנרצחו בשל מה שמכונה "חילול כבוד המשפחה". לקריאה להפגנה הצטרפו ארגונים רבים, ובהם - תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנד"י), החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון (חד"ש) והמפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י).

הכרה בוועד העובדים באקרשטיין

משפחת אקרשטיין והנהלת הקבוצה חויבו להכיר בוועד העובדים של המפעל בירוחם ולנהל אתו משא-ומתן. כך עולה מהחלטתה של שופטת בית הדין לעבודה בבאר שבע, יהודית גלטנר-הופמן.

עובדי מפעל אקרשטיין בירוחם התארגנו במסגרת הארגון "כוח לעובדים" והקימו ועד עובדים - לאחר 15 שנה שבהם לא היה במפעל ועד. העובדים דורשים, שהנהלה תחתום איתם על הסכם קיבוצי לשיפור תנאי עבודתם.

בוטלו פיטורי יו"ר עובדי הוט

בית הדין האזורי לעבודה בת"א ביטל את פיטוריו של יוני מנדל, יו"ר ועד הפעולה של עובדי חברת התקשורת "הוט". מנדל פוטר לאחרונה בעקבות פעילותו להקמת נציגות עובדים בחברה. עובדי "הוט" הפגינו בשבוע שעבר מול משרדי החברה ביקום. העובדים דרשו להכיר בוועד העובדים, לחתום על הסכם ולהשיב לעבודה את מנדל.

בשבוע שעבר נמסר גם על התארגנותם של 95 מתוך 260 טכנאי חברת הלוויין "יס", הדורשים לפתוח במו"מ להסכם קיבוצי. העובדים חוששים מפיטורים.

גונן לעובדי מוליתן: לצאת לרחוב

"יש לצאת לרחוב ולמחות. לא די בלהבטיח את הייצור במפעל" - כך אמר אחד מראשי מק"י, ולשעבר חבר הנהגת ההסתדרות מטעם חד"ש, בנימין גונן, לעובדי מפעל

מק"י וחד"ש

ביום ד', 3 בפברואר, בשעה 9.30

מול בית משפט השלום בת"א, רח' וייצמן 1

משמרת מחאה

לרגל פתיחת המשפט נגד

ח"כ מוחמד ברכה, יו"ר חד"ש,

ב"עוון" פעילות מחאה פוליטית

פרטים נוספים: באתר מק"י ובטלפון 050-5201416